

זוהר היומי

זוהר שמות – דף צ"ג ע"א

פרשת יתרו

◆ הקטע מתחיל בדף הקודם (צ"ב ע"ב) ומסתיים בדף זה ◆

טקסט הזוהר

(שמות כ) כִּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ, בְּכָל יְיָנִי יְקָר, לְמַחְדֵּי לֹוֹן בְּעֹבְדֵי דְכְשָׁרָאן, כְּמָה דְאֵת אָמֵר (משלי כג) גִּיל יְגִיל אָבִי צְדִיק, וְדָא אִיהוּ יְקָרָא דְאָבִי וְדָאמִיהּ.

תרגום לעברית

וְאִם תֵּאמַר, זְכוֹר לֹא צָרִיךְ לְהִתְקַדֵּשׁ, שְׁהָרִי מִמֶּנּוּ יוֹצְאִים שֶׁל הַקִּדְשׁוֹת שֶׁל הָעוֹלָם - לֹא כֹה! שְׁהָרִי זֶה צָרִיךְ לְהִתְקַדֵּשׁ בַּיּוֹם, וְזֶה צָרִיךְ לְהִתְקַדֵּשׁ בְּלַיְלָה, וְכָל הַקִּדְשִׁים נוֹטְלִים אוֹתָם יִשְׂרָאֵל אַחֵר כֹּה, וּמִתְקַדְּשִׁים בְּקִדְשׁוֹת שֶׁל הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. כִּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ, בְּכָל מִינֵי כְבוֹד, לְשִׁמְחָה בְּמַעֲשִׂים כְּשֵׁרִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי כג) גִּיל יְגִיל אָבִי צְדִיק. וְזֶהוּ כְבוֹד אָבִיו וְאִמּוֹ.

טקסט הזוהר

רַעִיָא מִהִימְנָא כִּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ. כִּבְדֵּהוּ בְּכִסּוֹת נְקִיָּיָה, דְּהֵיִינוּ כְּנִפֵּי מַצּוּהָ, (משלי ג) כִּבֵּד אֶת ה' מִהוֹנָהּ, דָּא תוֹרָה וּמִצְוֹת. הֵדָא הוּא דְכֻתִּיב, (משלי ג) אוֹרְךָ יָמִים בְּיָמֶינָהּ בְּשִׁמְאָלָהּ וּגּו'. דְּעֲנִי לָאוּ אִיהוּ בַר נָשׁ, אֱלָא מִן הַתּוֹרָה וּמִן הַמִּצְוֹת, אֲשֶׁתְּמוּדָע, דְּכֵתֵר דְּאוּקְמוּהָ מֵאֲרִי מִתְנִיתִין אֵין עֲנִי אֱלָא מִן הַתּוֹרָה וּמִן הַמִּצְוֹת, דְּעֵתְרָא דְּבַר נָשׁ אוֹרִיָּתָא וּמִצְוֹת.

כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ. כַּבְּדוּהוּ בְּכִסּוֹת נָקִיָּה, דְּהִיְנוּ כְּנָפֵי מְצוּחַ, כַּבֵּד אֶת ה' מֵהוֹנָה, זֶה תוֹרָה וּמִצְוֹת. זֶהוּ שְׁכָתוֹב אַרְךָ יָמִים בְּיָמִינָה בְּשִׁמְאַלָּהּ וְגו'. שְׁאִין אָדָם עָנִי אֵלָא מִן הַתּוֹרָה וּמִן הַמִּצְוֹת. נוֹדַע, אַחֲרֵי שֶׁבְּאַרוּהָ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, אִין עָנִי אֵלָא מִן הַתּוֹרָה וּמִן הַמִּצְוֹת, שְׁעָשְׂרוּ שֶׁל אָדָם תּוֹרָה וּמִצְוֹת. וּמִשּׁוֹם כֶּךָ כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ מֵהוֹנָה,

טקסט הזהיר

וּבִגִּין דָּא, כַּבֵּד אֶת יִי' מֵהוֹנָה, וְלֹא תִשְׁתַּדֵּל בְּאוֹרֵייתָא, כִּדִּי לְהַתְגַּדֵּל בָּהּ. כְּמָה דְּאוֹקְמוּהָ חֲבֵרֵיִיא, וְאֵל תַּעֲשֵׂם עֲטָרָה לְהַתְגַּדֵּל בָּהֶם, וְלֹא תֹאמַר אֶקְרָא בְּעֵבֹר שִׁיקְרָאוֹנִי רַבִּי, אֵלָא (תַּהֲלִים לֵה) גִּדְלוּ לִיִּי אֲתִי. כַּבֵּד אֶת יִי' מֵהוֹנָה, כִּבְּן דְּאִיהוּ חַיִּיב בִּיקְרָא דְּאָבוּי וְאִמִּיהָ.

תרגום לעברית

וּבִגִּין דָּא, כַּבֵּד אֶת יִי' מֵהוֹנָה, וְלֹא תִשְׁתַּדֵּל בְּאוֹרֵייתָא, כִּדִּי לְהַתְגַּדֵּל בָּהּ. כְּמָה דְּאוֹקְמוּהָ וְאֵל תִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה כִּדִּי לְהַתְגַּדֵּל בָּהּ, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרוּהָ הַחֲבֵרִים, וְאֵל תַּעֲשֵׂם עֲטָרָה לְהַתְגַּדֵּל בָּהֶם, וְלֹא תֹאמַר אֶקְרָא בְּעֵבֹר שִׁיקְרָאוֹנִי רַבִּי, אֵלָא (תַּהֲלִים לֵד) גִּדְלוּ לֵה' אֲתִי. כַּבֵּד אֶת ה' מֵהוֹנָה, כִּבְּן שְׁחִיב בְּכָבוֹד אָבִיו וְאִמּוֹ.

טקסט הזהיר

בִּגִּין דְּאִיהוּ מְשׁוּתָף מִתְרִין טַפִּין, דְּמִנְהוֹן נוֹצֵר בְּרִנָּשׁ. מִטְפָּה דְּאָבוּהָ, חֲוֹרוֹ דְּעֵינִין, וְגִרְמִין וְאָבְרִין. וּמִטְפָּה דְּאִמִּיהָ, שְׁחֹר דִּי בְּעֵינִין, וְשַׁעֲרָא וּמִשְׁכָּא וּבְשָׂרָא. וְרַבִּיאוּ לִיהָ בְּאוֹרֵייתָא, וְעוֹבְדִין טָבִין.

תרגום לעברית

מִשּׁוֹם שֶׁהוּא מִשְׁתָּף מִשְׁתֵּי טָפוֹת שְׁמֵהֶן נוֹצֵר הָאָדָם. מִהִטְפָּה שֶׁל אָבִיו לִבְנֵי הָעֵינִים, וְעֲצָמוֹת וְאִבְרִים. וּמִטְפָּה שֶׁל אִמּוֹ הַשְּׁחֹר שֶׁבְּעֵינָיו, וְשַׁעֲרָא וְעוֹר וּבָשָׂר. וּמִגְדָּלִים אוֹתוֹ בַּתּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים.

דבר נש חייב ללמד בנו תורה, דכתיב, (דברים ו) ושננתם לבניך. ואי לא אוליה ליה אורייתא ופקודין, כאילו עבד ליה פסל, ובגין דא לא תעשה לה פסל. ועתיד להיות בן סורר ומורה, ומבזה אבוי ואמיה, וגוזל ממנה כמה ברפאן. דהואיל ואיהו עם הארץ, חשיד איהו על כלא, ואפילו על שפיכות דמים, וגילוי עריות, ועבודה זרה. דמאן דאיהו עם הארץ. ואזיל לאתר דלא אשתמודעון ליה, ולא ידע לברכא, חשדינן ליה דאיהו עובדי עבודה זרה. (ע"כ רעיא מהימנא).

תרגום לעברית

שאדם חייב ללמד בנו תורה, שכתוב (דברים ו) ושננתם לבניך. ואם לא למד אותו תורה ומצוות, כאילו עשה לו פסל, ומשום כך לא תעשה לה פסל. ועתיד להיות בן סורר ומורה ומבזה אביו ואמו וגוזל ממנו כמה ברכות. שהואיל והוא עם הארץ, הוא חשוד על הכל, ואפילו על שפיכות דמים וגילוי עריות ועבודה זרה. שמי שהוא עם הארץ והולך למקום שאין מכירים אותו ולא יודע לברך, חושדים אותו שהוא עובד עבודה זרה. (ע"כ רעיא מהימנא)

טקסט הזוהר

כפד את אביה כמה דאת אמר כפד את יי' מהונך. מהונך: מממונה. מהונך: מחנה. בחדוה דנגונא, למחדי לבא, דהא דא חדוה דלבא, כגונא דא נגונא דכל עלמא. עובדין דכשראן דההוא ברא, חדי לבא דאבוה ודאמיה. מהונך, מממונה לכל מה דאצטריכו.

תרגום לעברית

כפד את אביו, כמו שנאמר כפד את ה' מהונך. מהונך - מממונה. מהונך - מחנה. בשמחת הנגון לשמח הלב, שהרי זו שמחת הלב, כמו זה הנגון של כל העולם. מעשים כשרים של אותו בן משמח לב אביו ואמו. מהונך - מממונה לכל מה שצריכים.

כְּגִוּוֹנָא דְּבַר נָשׁ אוֹקִיר לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָכִי אֶצְטְרִיךְ לְאַבָּא וּלְאַמָּא, בְּגִין דְּשׁוּתְפוּתָא חָדָא אֵית לֹון בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָלֶיהָ. וְכַמָּה דְּאֶצְטְרִיךְ לְמַדְחַל לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָכִי אֶצְטְרִיךְ לְמַדְחַל לְאַבּוּהָ וּלְאַמִּיהָ, וּלְאוֹקִיר לֹון כְּחָדָא, בְּכָל זִיגֵי יָקָר.

תרגום לעברית

כְּמוֹ שֶׁהָאָדָם מְכַבֵּד אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כֵּן צָרִיךְ לְכַבֵּד אָב וָאִם, מִשּׁוּם שֶׁיֵּשׁ לָהֶם שְׁתַּפּוּת אַחַת עִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עָלָיו. וְכַמוֹ שֶׁצָּרִיךְ לְפַחַד מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כֵּן צָרִיךְ לִירָא מֵאָבִיו וְאִמּוֹ וּלְכַבֵּדָם כְּאַחַד בְּכָל מִינֵי כְבוֹד.

טקסט הזוהר

לְמַעַן יֵאָרִיכוֹן יָמֶיהָ, בְּגִין דְּאֵית יוֹמִין לְעֵילָא, דְּתַלְיִין בְּהוּ חַיֵּי בַר נָשׁ בְּהָאֵי עָלְמָא. וְאוֹקִימָנָא עַל אֵינוֹן יוֹמִין דְּבַר נָשׁ בְּהֵהוּא עָלְמָא לְעֵילָא, וְכִלְהוּ קַיִימִין קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּבְהוּ אֲשֶׁתְּמוּדְעָן חַיֵּי דְּבַר נָשׁ. עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר יִי' אֱלֹהֶיהָ נוֹתֵן לָהּ. אַבְטְחוּתָא לְאַתְהֵנָּיָא בְּאַסְפֵּקְלָרִיָּא דְּנִהָרָא, וְרוּזָא דָּא עַל הָאֲדָמָה, דָּא אֶסְפֵּקְלָרִיָּא דְּנִהָרָא, בְּאֵינוֹן יוֹמִין עָלְאִין, דְּנִהָרִין מִגּוּ מְבוּעָא דְּכָלָא.

תרגום לעברית

לְמַעַן יֵאָרִיכוֹן יָמֶיהָ, מִשּׁוּם שֶׁיֵּשׁ יָמִים לְמַעְלָה שְׁתַּלּוּיִים בְּהֵם חַיֵּי הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה. וּבְאַרְנוֹ עַל אוֹתָם יָמִים שֶׁל אָדָם לְמַעְלָה בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם, וְכֻלָּם עוֹמְדִים לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּבְהֵם נוֹדְעִים חַיֵּי הָאָדָם. עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיהָ נָתַן לָהּ. הַבְּטָחָה לְהַנּוֹת בְּאַסְפֵּקְלָרִיָּה הַמְּאִירָה, וְסוּד זֶה עַל הָאֲדָמָה, זֶה אֶסְפֵּקְלָרִיָּה הַמְּאִירָה, בְּאוֹתָם הַיָּמִים הָעָלְיוֹנִים שֶׁמְאִירִים מִתּוֹךְ הַמַּעַן שֶׁל הַכָּל.

מאי שנא, באלין תריין פקודין דאורייתא, דכתיב בהו למען יאריכון ימיה, בדא, ובשלוח הקן. אלא תריין פקודין אלין, בלהו תליין לעילא. אבא ואמא, רזא דזכור ושמור כחדא. ובגניי כה כתיב למען יאריכון ימיה. ובשלוח הקן, דכתיב, (דברים כב) שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לה למען ייטב לה וגו', רזא דעלמא עלאה, דלא אתייהיב ביה רשו לאסתכלא, ואצטריף לשלח מגו שאלתא ואסתכלותא ביה.

תרגום לעברית

מה שונה בשתי המצוות הללו של התורה שכתוב בהן למען יאריכון ימיה, בזה ובשלוח הקן? אלא שתי מצוות אלה כלן תלויות למעלה. אב ואם, סוד של זכור ושמור כאחד, ומשום כה כתוב למען יאריכון ימיה. ובשלוח הקן, שכתוב (שם כב) שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לה למען ייטב לה וגו'. הסוד של עולם העליון שלא נתנה רשות להסתכל בו, וצריף לשלח מתוך שאלה והתבוננות בו.

טקסט הזוהר

ואת הבנים תקח לה, דכתיב, (דברים ד) כי שאל נא לימים ראשונים וגו' מקצה השמים ועד קצה השמים. אבל לעילא מקצה השמים, שלח תשלח מרעיוניה למשאל.

תרגום לעברית

ואת הבנים תקח לה, שכתוב (שם ד) כי שאל נא לימים ראשנים וגו' [ול] מקצה השמים ועד קצה השמים. אבל למעלה מקצה השמים, שלח תשלח מרעיוניך לשאל.

ובְּדָא כְּתִיב, לְמַעַן יֵיטֵב לָךְ וְהָאֲרַכְתָּ יָמִים, לְמַעַן אֵיטֵב לָךְ לֹא כְּתִיב, אֲלֵא לְמַעַן יֵיטֵב לָךְ. וַיֹּאֲרִיכוּן יָמֶיךָ לֹא כְּתִיב, אֲלֵא וְהָאֲרַכְתָּ יָמִים. לְמַעַן יֵיטֵב לָךְ, הֵהוּא אֲתֵר דְּאוּטִיב לְכֻלָּא, וְאֵיהּ עֲלָמָא דְסִתִּים וְגִנְיִז. וְהָאֲרַכְתָּ

ובְּזֶה כְּתוּב לְמַעַן יֵיטֵב לָךְ וְהָאֲרַכְתָּ יָמִים. לֹא כְּתוּב לְמַעַן אֵיטֵב לָךְ, אֲלֵא לְמַעַן יֵיטֵב לָךְ. וְלֹא כְּתוּב יֹאֲרִיכוּן יָמֶיךָ, אֲלֵא וְהָאֲרַכְתָּ יָמִים. לְמַעַן יֵיטֵב לָךְ - אוֹתוֹ הַמָּקוֹם שְׁמִיטִיב לְכָל, וְהוּא הָעוֹלָם הַגִּנְיִז וְהַנִּסְתָּר. וְהָאֲרַכְתָּ יָמִים - כְּמוֹ שְׁכָתוּב תִּקַּח לָךְ, זֶהוּ בְּרִשּׁוֹתוֹ שֶׁל הָאָדָם.

מקור ומהדורה

הטקסט הארמי והתרגום לעברית: אתר תורת אמת (toratemetfreeware.com) — © ר' פנחס ראובן שליט"א.

מופץ שלא למטרות רווח, בכפוף לרישיון Creative Commons ייחוס – שימוש לא מסחרי – שיתוף זהה 2.5 (CC BY-NC-SA 2.5):

creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5

עיצוב הדף: זוהר היומי.